

## **Posudek diplomové práce Veroniky Polnické Luděk Pešek a Space art**

Malíř, ilustrátor, spisovatel a fotograf Luděk Pešek je v Čechách téměř neznámým umělcem, přestože dosáhl za svého života řady úspěchů v zahraničí. V kontextu tzv. Space artu znamenalo jeho dílo důležitý impulz pro další tvůrce. Jako téma diplomové práce je monografické zpracování jeho života a díla správnou volbou, jelikož kritickou monografií autora jsme dosud postrádali.

Autorka využila při zpracování tématu většinu dostupných zdrojů v České republice: pracovala jak se sekundární literaturou, tak s primárními prameny, uloženými v různých archivech. Podařilo se jí přinést celou řadu nových a neznámých informací, osvětlujících Peškův osud i jeho pozici v uměleckém světě.

Na vylíčení rodinného zázemí a počátečního období studií navazuje kapitola o Peškovi jako spisovateli kritických a realistických románů. Její zařazení je namístě, jelikož literární tvorba úzce souvisela s Peškovými výtvarnými díly. Autorka ukazuje, jak se Pešek postupně dostával do rozporu s oficiálním uměním po roce 1948. Jeho romány totiž měly alegoricko-kritický potenciál, namířený proti tehdejší sociální a politickým poměrům.

Jak pak ale vysvětlit obraz staré ženy čtoucí Mladou frontu? Podvolil se Pešek režimnímu umění, nebo je význam jiný? Autorka se bohužel v interpretaci nedostává k jádru obrazu a ani srovnání s realismem 19. století ji v tom nepomáhá, jelikož jeho výklad není zcela přesný. To platí i o některých dalších částech práce, v nichž by byla žádoucí větší formulační přesnost.

Na straně druhé autorka neopomíjí nic důležitého z Peškova života a jeho tvorby – mj. se věnuje i jeho reklamním a jiným fotografiím, spolupráci s filmem, teoretickým textům, a to rovněž ve snaze přiblížit je v širším kontextu (u názorů na reklamní fotografii např. v souvislostech s pojetím Jana Broka).

Zásadní zlom přišel v Peškově životě v roce 1968, kdy emigroval z Československa do Švýcarska. Jeho spolupráce s National Geographic Magazine (zejména na ilustracích s vesmírnou tematikou) či ocenění románu Die Erde ist nah vypovídá o zajímavé pozici, kterou si v zahraničí vypracoval.

V 70. letech se od kosmických abstrakcí a ilustrací posouvá ke směru, který autorka nazývá vesmírnou alegorií či vesmírným surrealismem/symbolismem. Hovořit o surrealismu je v tomto kontextu značně zavádějící, pisatelka nicméně v této části poprvé výrazněji využívá teorii: při výkladu alegorie se opírá o Waltera Benjamina a Craiga Owense a plátna se jí daří poměrně přesvědčivě interpretovat.

V závěru autorka píše, že „diplomová práce popsala a analyzovala všechny umělecké polohy děl Luděka Peška a představila ho jako inovátora s velice osobitým projevem v té dané umělecké oblasti“ (s. 82) To je jistě pravda stejně jako to, že by věta mohla být naformulována lépe a pojmově přesněji. Platí to o celé práci.

Přes uvedené výtky práce Veroniky Polnické splňuje požadavky, které jsou kladeny na diplomovou práci. Hodnotím ji známkou velmi dobře.

V Praze 23. 5. 2017

doc. PhDr. Tomáš Winter, Ph.D.